

19 marca 2024 | 18:00

Prof. dr hab. Thomas Maissen (NIH w Paryżu)

Polonia i jej siostry. Personifikacja państwa w epoce przednowoczesnej

Rzeczpospolita Mikołaja Reja z 1562 i *Quincunx* Stanisława Orzechowskiego z 1564 roku to pierwsze obrazowe przykłady polskiej alegorii narodowej. Jako Polonia wstępowała ona do świata państw, odzwierciedlanego coraz częściej przez takie personifikacje. Ich korzenie były z jednej strony antyczno-pogańskie – chodziło mianowicie o przedstawienie starożytnego Rzymu i jego prowincji; z drugiej zaś chrześcijańskie. Sposób ich przedstawiania był źródłem informacji o ustroju politycznym danego państwa oraz o konkretnych intencjach politycznych artystów i ich mocodawców. Tak jak Wenetia czy Holandia, Polonia była szczególnie interesująca, ponieważ męska głowa w tym politycznym małżeństwie była stosunkowo słaba, a często w ogóle jej nie przedstawiano. Co to oznaczało dla personifikacji i reprezentowanego przez nie ładu ustrojowego? Od kiedy i w jaki sposób przedstawiała siebie w zespole konkurujących, niekiedy paktujących, a niekiedy walczących ze sobą państw? Kogo dokładnie reprezentowały te personifikacje, do kogo były skierowane, i jak zmienił się język obrazów od schyłku średniowiecza po epokę oświecenia i rewolucji?

Thomas Maissen doktoryzował się w 1994 roku w Bazylei, habilitował zaś w 2002 roku na podstawie wyróżnionej nagrodami analizy *Die Geburt der Republic. Staatsverständnis und Repräsentation in der frühneuzeitlichen Eidgenossenschaft*. W latach 2002–2004 był profesorem uczelnianym na Uniwersytecie w Lucernie. Od 2004 roku jest profesorem zwyczajnym historii współczesnej na Uniwersytecie w Heidelbergu, a od 2006 roku członkiem Heidelberskiej Akademii Nauk. Thomas Maissen był założycielem i pierwszym dyrektorem Heidelberskiej Podyplomowej Szkoły Nauk Humanistycznych i Społecznych (HGG5). Utworzył wspólny kierunek studiów magisterskich w dziedzinie historii z EHESS w Paryżu i kierował nim do 2013 roku. Od września 2013 do sierpnia 2023 roku kierował Niemieckim Instytutem Historycznym w Paryżu, gdzie w szczególny sposób rozwinął kierunek badań na temat Afryki.

Wykłady wtorkowe w Niemieckim Instytucie Historycznym w Warszawie w szczególności adresowane do historyków, dostępne są dla wszystkich zainteresowanych. Kilka razy w roku zapraszani są (przeważnie) niemieckojęzyczni badacze, by prezentować ważne dokonania, koncepcje i projekty z zakresu historii i nauk pokrewnych. Po każdym wykładzie odbywa się dyskusja. Umożliwia to bezpośrednią komunikację z polskimi naukowcami, a także innymi słuchaczami.

Wykłady i dyskusje odbywają się we wtorki o godz. 18:00 w sali konferencyjnej Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie i są tłumaczone symultanicznie.

Kontakt

Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie
Pałac Karnickich
Aleje Ujazdowskie 39
00-540 Warszawa
+48 22 525 83 00
dhi@dhi.waw.pl

dhi.waw.pl
 /DHIWarschau

Ein Institut der

Max Weber
Stiftung

Deutsche
Geisteswissenschaftliche
Institute im Ausland

30 NIH w Warszawie
DHI Warschau

18 października 2023 | 18:00

Dr Marek Prawda (Frankfurt nad Odrą, Warszawa)

50 lat rozszerzenia Unii Europejskiej

50-lecie pierwszego rozszerzenia ówczesnych Wspólnot Europejskich skłania do refleksji nad różnymi wizjami integracji europejskiej w państwach członkowskich. Od samego początku zagrożeniem dla jedności Europy są głosy populistyczne i ruchy eurosceptyczne, które w ostatnich latach rosną w siłę we wszystkich krajach, w tym w Polsce.

Jubileusz jest doskonałą okazją do dyskusji na temat dynamiki procesów integracji europejskiej, kierunków rozwoju UE i problemów, z którymi borykają się poszczególne państwa. W tym kontekście warto przyrzeć się oczekiwaniom Polek i Polaków wobec Unii Europejskiej przed akcesją, wyrażanych jeszcze w trakcie kampanii referendalnej, a weryfikacją wyobrażeń już w trakcie funkcjonowania jako pełnoprawny członek UE.

Marek Prawda – ambasador Polski w Niemczech w latach 2006–2012, po misji w Berlinie Stały Przedstawiciel RP przy UE w Brukseli (2012–2016) i dyrektor Przedstawicielstwa KE w Warszawie (2016–2021), od 2022 roku wykładowca na Uniwersytecie Europejskim Viadrina we Frankfurcie nad Odrą oraz w Collegium Civitas w Warszawie.

14 listopada 2023 | 18:00

Dr Alexa Stiller (Zurych)

Praktyki wykluczenia i inkluzji: polityka nazistów na zaanektowanych obszarach Polski, Francji i Słowenii podczas II wojny światowej

W latach 1939–1945 nazistowski reżim uprawiał politykę volkistowską. Polegała ona na „zniemczaniu” zaanektowanych obszarów Polski Zachodniej, Francji i Słowenii. Pod osobistym kierownictwem Komisarza Rzeszy do Spraw Umacniania Niemczyzny (RKF) Heinricha Himmlera odbywały się wypędzenia polskich, żydowskich, francuskich i słoweńskich grup ludności. Równocześnie RKF osiedlał tam grupy „Volksdeutschów” z Europy Wschodniej i Południowo-Wschodniej. Miejscową ludność segregowano na „pożądaną” i „niepożądaną” – tzn. wypędzano lub „germanizowano”. W swoim wykładzie Alexa Stiller przybliży konteksty nazistowskich praktyk wykluczenia i inkluzji na różnych zaanektowanych obszarach.

Alexa Stiller – senior research fellow na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Zuryckiego. Była badaczką wizytującą na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku, na Uniwersytecie Oksfordzkim i w ETH w Zurychu. Stypendystka Mandel Center for Advanced Holocaust Studies przy United States Holocaust Memorial Museum, Foundation pour la Mémoire de la Shoah w Paryżu, Niemieckich Instytutów Historycznych w Waszyngtonie i Warszawie oraz Szwajcarskiego Funduszu Narodowego. Prowadzi badania i publikuje na temat dziejów nazizmu, procesów norymberskich oraz historii międzynarodowego prawa karnego, wojen i masowej przemocy w latach dziewięćdziesiątych XX wieku.

20 lutego 2024 | 18:00

Prof. dr hab. M. Núñez Seixas (Santiago de Compostela)

Europejskie kultury pamięci o froncie wschodnim 1945–2023 – porównanie

Wojna niemiecko-radziecka (1941–1945) była pod wieloma względami wydarzeniem ogólnoeuropejskim i globalnym, zarówno z uwagi na wielką liczbę zabitych i zniszczeń materialnych, jak i na swoje znaczenie dla wyniku II wojny światowej. Front wschodni był mitycznym miejscem pamięci, które obejmowało rozmaite doświadczenia wojenne. Był areną okrutnych zbrodni wojennych, masowych mordów, a wreszcie Holokaustu. Wykład, oparty na książce *Return to Stalingrad? European Memories of the Eastern Front*, posiłkując się różnymi źródłami (pomniki, filmy i powieści, okolicznościowe obchody, kultura popularna), kieruje z perspektywy ogólnoeuropejskiej uwagę na odmienne kultury pamięci o froncie wschodnim. Referent w szczególny sposób uwzględni ich ewolucję w Niemczech, ZSRR i Federacji Rosyjskiej oraz państwach postradzieckich. W centrum zainteresowania znajduje się zagadnienie, czy front wschodni stanowi wspólne i współdzielone miejsce pamięci w europejskiej kulturze pamięci o wojnie, czy też raczej musi być uważany za określenie ogólne, które wprawdzie mieści w sobie popularne miejsca pamięci, ale postrzeganie i znaczenie tych miejsc może być całkowicie odmienne.

Xosé M. Núñez Seixas doktoryzował się w 1992 roku w Europejskim Instytucie Uniwersyteckim we Florencji. Obecnie jest profesorem historii współczesnej na Uniwersytecie w Santiago de Compostela, a od października 2012 roku także współczesnej historii europejskiej w Monachium. Był m.in. naukowcem wizytującym na uniwersytetach w Bielefeld, Fryburgu, Paris X, Paris VII, w Centrum Badań nad Historią Najnowszą w Poczdamie, a następnie na uniwersytecie w Rennes, City University of New York i Uniwersytecie Stanforda. W swojej pracy skupia się na historii porównawczej ruchów nacjonalistycznych oraz tożsamości narodowych i regionalnych w Europie i Hiszpanii, a także na analizie migracji zamorskiej z Hiszpanii do Ameryki Łacińskiej i badaniu doświadczeń wojennych w XX wieku.